

Yeni İnsan Yayınevi
Edebiyat Serisi

Yazar Hakkında

1967 yılında İstanbul'da doğdu. Saint-Benoit Fransız Kız Lisesi'ni bitirdi. İ.T.Ü. Mimarlık Fakültesi Şehir ve Bölge Planlama Bölümünden mezun oldu. Yüksek lisansını aynı fakültede yaptı. Kamu kuruluşlarında ve özel firmalarda çalıştı.

Çeşitli gazete ve dergilerde gezi yazıları, öyküleri yayınlandı.

Seyahatlerine ve kitap çalışmalarına devam etmektedir. Evli ve iki çocuk sahibi.

ÇOCUKLA GEZİYORUM

AMSTERDAM, BUDAPEŞTE,
İSVİÇRE, STRAZBURG

Kanallar, Kahramanlar, Trenler ve Leylekler

Behiye Işın

Yeni İnsan Yayınevi - 286
Edebiyat Serisi - 60, Gezi - 4
Kitap Adı: Çocukla Geziyorum Amsterdam, Budapeşte, İsviçre, Strazburg
Behiye Işın
I. Baskı, İstanbul, Nisan 2021
ISBN: 978-605-7764-79-9
Genel Yayın Yönetmeni: Aytaç Timur
Editör: Pelin Özer
Son Okuma: Özge Kabak
Kapak Tasarım: Duygu Tikveşli
Dizgi: Duygu Tikveşli
Sertifika No: 12186

©Tohum Yayıncılık Turizm Reklam ve Sağlık Hizm. San. Tic. Ltd. Şti. 2021
İçerenköy Mah. Değirmen Yolu Caddesi Kutay İş Merkezi B Blok
No:18 Kat:2 Büro:6 Ataşehir / İstanbul
Tel: (0 216) 489 84 08

Tüm hakları saklıdır. Yayıncının yazılı izni olmaksızın, tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında, hiçbir yolla çoğaltılamaz.

www.yeniinsanyayinevi.com
yeniinsanyayinevi@gmail.com
newhumanpublisher@yahoo.com
facebook/yeniinsanyayinevi
instagram/yeniinsanyayinevi
twitter.com/yeniinsanyayin

Baskı: Asya Basım Yayın San. Tic. Ltd. Şti.
15 Temmuz Mah, Gülbahar Cd. No: 62/B Güneşli-Bağcılar-İSTANBUL
Matbaa Sertifika No: 36150

ÇOCUKLA GEZİYORUM

AMSTERDAM, BUDAPEŞTE,
İSVİÇRE, STRAZBURG

Kanallar, Kahramanlar, Trenler ve Leylekler

Behiye Işın

YENİİNSAN

*Kişinin varacađı nokta hiçbir zaman yeni bir yer değil,
olaylara yeni bir bakış açısıdır.*
Henry Miller

İÇİNDEKİLER

Sunuş	11
AMSTERDAM – Başlangıç	17
1. Gün - AMSTERDAM	
Bir Tiyatro Sahnesi	18
2. Gün - AMSTERDAM	
Güvenin Getirdiği Özgürlük	37
3. Gün - MADURODAM, DEN HAAG	
Tekinsiz Kuzey Denizi	54
4. Gün - MUIDERSLOT	
İnteraktif Peri Masalı	66
HOŞÇAKAL AMSTERDAM –	
Belki Bir Gün Görüşmek Üzere	77
BUDAPEŞTE – Ataların İzinde	81
1. Gün - BUDAPEŞTE	
Gecenin ışıltısı, sokakların tozu	82
2. Gün - BUDA Onarılmış tarih, PEŞTE kahraman kim?	92
3. Gün - PEŞTE	
Ötekini tanımak	110
4. Gün - TUNA	
Türklerden geriye kalan	122
HOŞÇAKAL BUDAPEŞTE –	
Mutluluklar dilerim	132
İSVİÇRE – Trenler ve İnekler	137
1. Gün - CENEVRE	
Bir Avrupa rüyası, trenler	138
2. Gün - NEUCHATEL	
Bağ Bozumu Festivali, bağlar	155

3. Gün - MONTRÖ, VEVEY, LOZAN	
Leman Gölü Rivyerası, peynirler	164
4. Gün - LA GRUYÈRE	
Korkunun ecele faydası yok, inekler	178
5. Gün - ZÜRİH	
Küçük ülkenin büyük köyü, saatler	194
6. Gün - ST. GALLEN, LUZERN	
Nadide açan çiçekler, çikolatalar	209
7. Gün - İNTERLAKEN, BERN	
İnsanın doğayla savaşı, dağlar	227
HOŞÇAKAL İSVİÇRE –	
Sana mutlaka döneceğim	241
STRAZBURG – Göçmen kuşlar, Yeni yıl	245
1. Gün - STRAZBURG	
Hoş geldin Yeni Yıl	246
2. Gün - COLMAR	
Star ışığı	260
3. Gün - STRAZBURG	
Şehir ve leylekler	272
4. Gün - EUROPAPARK	
Biz Türküz bize bir şey olmaz!	287
HOŞÇKAL STRAZBURG –	
Mutlaka Baharda	300

Sunuş

Bahçenin Ötesinde Ne Var?

Kendime dair hatırladığım önemli şeylerden biri “Bahçenin ötesinde ne var?” sorusuydu. Her zaman komşu bahçede hangi çiçeklerin açtığını, yan sokaktaki evlerin nasıl görüldüğünü, öbür mahallede kimlerin oturduğunu merak edip durdum. Durmadım aslında, gidip baktım. Hatta bu keşiflerime çoğu zaman arkadaşlarımı da dâhil ettim. Öyle ki apartmandaki anneler, bir anda kayboluveren ve başka bir mahallede ortaya çıkan çocuklarını benim kavalımın sesine kapılmamaları için el birliğiyle korumaya aldılar. Bahçeye oynamaya çıktığımızda mutlaka perdelerin ardında beni gözleyen bir komşu anne oluyordu. Kendi çocuklarını değil beni izliyorlardı. Bahçe sınırlarına ne zaman azıcık yaklaşırsak bir bahaneyle arkamızda bitiveren bir anneyle karşılaşıyorduk. Bu nedenle annem gözlerimin bahçe sınırlarından çok uzaklara baktığını fark etmedi ve bana hiçbir zaman “gitme” demeyi aklına getirmedi.

İlkokulda toplu gezi dünyasına adım attım. Sınıfça mahallenin üç sokak ilerisindeki Su İşleri İdaresi’ne gittik. Daha sonra sınırlarımızı aşarak komşu ilçedeki Gazoz Fabrikası’nı ziyaret ettik. Liseye geldiğimde tüm yurtiçi gezilerine katıldım ve yabancı dilimi geliştirmek bahanesiyle ilk kez yurtdışına da çıktım. Üniversite projelerim sayesinde İstanbul’un çeşitli semtlerini detaylı tanıma fırsatı buldum. Türkiye’nin başka illerindeki projelere de özellikle talip oldum. Yaz stajlarını Ege sahillerinde yapmak ise bilerek planladığım bir ayrıcalıktı. Üniversite eğitimim bana araştırma yapmayı öğretti, seçtiğim meslek ise geniş ölçekli düşünme yetisi kazandırdı, içimdeki seyahat tutkusunu planlı bir düzene evrilterek var olana yön verdi. Hiçbir zaman piminden fırlamış fişek gibi sadece gitmek için gitmedim. Her zaman bir merak geliştirdim ve üzerinde bir proje gibi çalışarak seyahat ettim.

Çocuklar Olmadan Asla

Eş olarak seçtiğim kişinin gezmeye ve özellikle araba kullanmaya karşı yorulmayan bir sevgisi vardı. Tencere misali yuvarlanıp bulduğum kapağımla birlikte her tatili fırsat bilip tüm Ege ve Akdeniz'i dolaştık. Aile ziyareti bahanesiyle Güneydoğu Anadolu'yu arşınladık. Böyle sürer sandığım bu süreci keskin bir bıçak ikiye yarıdım. Anne oldum. İlk oğlumun büyümesini bekleyerek geçen yıllarda tek düşünebildiğim seyahat etmek değil kesinlikle bir çocuk daha yapmamaktı. Ama kimseyi dinlememek gibi bir huyunuz varsa kendinizi bile dinlemiyorsunuz. Aklımca "çivi çiviye söker" sözüne güvenip tekrar anne oldum. Çivi çiviye sökmediği gibi üstüne iki çivim oldu.

Seyahat tutkusu doğarken veriliyor olmalı. Her uçan kuşa leylek mi diye bakan bir gözüm var, kapatamıyorum. Bana benzemeyen insanları, benimkinden farklı süregelen hayatları, tanımadığım yaşam biçimlerini, bilmediğim coğrafyaları merak etmekten vazgeçemiyorum. Çocukları büyütürken seyahat tutkumu kadim dostum kitaplarla gidermeyi denedim. Dokuz başlı Hydra'yı öldürmek gibiydi, bir başı kestikçe yerine iki baş çıktı; okudukça merakım ve tutkum katlandı.

Daha fazla sabredemeyeceğimi sandığım bir zamanda aklıma gelen en basit kaçamağa başvurduğum ve birbirlerine destek olabilecek yaşa geldiklerini düşündüğüm iki kardeşi, bakıcılarına emanet ederek eşimle birlikte bir seyahate çıktık. Yokluğumuzdan istifade eden bakıcı hanım da kendi tutkularını gerçekleştirmiş ve akrabalarından oluşan kalabalık bir gruba bizim evde tur organize etmişti. Döndüğümüzde çocukları sağ, salim ama evlerini dolduran yabancılar yüzünden korkulu bir tedirginliğe kapılmış bulduk. Külçe yutmuş gibi insanı yere yapıştıran sessiz kırgınlıklarını görünce bir daha çocuklar olmadan hiçbir yere gitmemeye karar verdim.

Biraz Cesaret

Bahçe duvarını aşabildiğim yaşta Amerika'yı keşfedemezdim ama önümdeki o duvarı aşmayı denemek, bana keşfetme cesareti kazandırdı. Çocuklar kendilerine söyleneni anlayacak ve baktıklarını algılayacak yaşa geldiklerinde cesaretimi topladım ve onlarla birlikte yola nasıl devam edebileceğimize dair düşünmeye başladım.

Türkiye'deki ilk seyahat denemeleri, iki çocukla kendimizi or-

ganize edip edemediğimizi sınıadığımız, adı tatil olsa da yorgun bir biçimde koşarak işe döndüğümüz gezilerdi. Yine de bu sayede çocukların değişen şartlar ve ortamlarda yaşadıkları sıkıntıları öğrendik. Yurtdışına gitmek ise alıştığımızdan farklı yaşam koşullarına sahip geçici bir düzene uyum sağlamak demektir. Öncelikle bizim dışımızda gelişebilecek sorunların en az seviyede olacağını düşündüğümüz Avrupa ülkelerini seçtik. Paket tur programlarıyla seyahat etmedik. Deneyimlerimize güvenerek gezilerimizi kendimiz planladık. Çocukların gönlüne de hitap edebilecek bir gezi hazırlamak için iyi bir program yapmamız, onların sorun çıkarma olasılığına karşı bir B planını hazır bulundurmamız, C planını cebimizde taşımamız ve D planına yakın mesafede bulunmamız gerekiyordu.

Yaşları itibarıyla seyahat esnasında mümkün olduğu kadar alışık oldukları yemek ve uyku düzeni gibi konulara uymaya çalışmak, çocukların değişen ortamlarda yansıtabilecekleri isyanı azaltmak açısından mantıklı bir yaklaşım oldu. Sevdiklerini yemelerine, uyumak istediklerinde uyumalarına, oynamak istediklerinde biraz eğlenmelerine izin verip kendi seyahat önceliğimizden fedakârlık yaptık. İkinci gezi sonrasında, çocuklarda seyahate özgü yeni alışkanlıkların yerleşmesiyle bir topluluk olarak seyahat etmeyi başardık.

Gezgin Değil Meraklı

Gezgin, kelime anlamıyla seyahat eden kimse demek, "turist" kelimesine bakarsanız o da tıpatıp aynısı. Ama günümüzde nedense ıssız coğrafyalara, dünyanın ücra köşelerine, kalabalık insan gruplarının doluşmadığı yerlere zamansız giden, dönme kaygısı yokmuş gibi dolaşanlar gezgin olarak algılanıyor da belirli sürelerde tur şirketleriyle seyahat edenlere turist deniyor. Kendimizi hiçbir sığata yakıştırmıyorum. Günümüz anlamıyla gezgin değiliz. Zamanımız kısıtlı, imkânlarımız belirli. Alıştığımız yaşam kalitesinden ödün vermek işimize gelmiyor. Çocuklarla birlikte olmak zaten yukarıdaki gezgin tanımına uygun davranmamıza olanak tanımıyor. Buna karşılıklı bir program çerçevesinde belirli yerlere sürüklendiğimiz, ne gösteriyorlarsa ona bakmak zorunda olduğumuz turist gruplarına da dahil değiliz. Sadece merak ediyoruz ve meraklarımızın peşinden gidiyoruz.

İtalo Calvino *Görünmez Kentler*' de Marco Polo'ya şöyle söylüyor: "Başka yer, negatif bir aynadır. Yolcu sahip olduğu tenhayı

tanır, sahip olmadığı ve olmayacağı kalabalığı keşfederek.”

Seyahat ederek ve diğer kültürleri tanıyarak kendi kimliğimize ulaşacağımızı umut ediyorum. Çocuklar seyahat etmenin keşiflerle dolu, eğlenceli ve özgürleştirici yönünü gördüklerinde tazecik dimağlarını yepyeni öğretilere açıp küçük dünyalarıyla yüzyüze gelecek ve böylece kim oldukları sorusuna bir yanıt bulabilecekler.

Bu kitapta anlatılanlar yola çıkış öykümüzdür. İlk yurtdışı seyahatimizden itibaren tüm gezilerimizin günlüklerini tuttum. Kendim iyice anlayabileyim diye yazıyorum, yazdıkça yaşadığım an gerçek oluyor.

“Söz uçar yazı kalır misali”.

AMSTERDAM - Kanallar

AMSTERDAM

Başlangıç

9 Ekim Salı

İki gün sonra yola çıkıyoruz. Çocuklarla ilk kez yabancı bir ülkeye gideceğiz. Yurtdışı dendiğinde her yer “yabancı”, ağız öyle alışmış. Çocukların gözünde “yabancı” olmak ne ifade ediyor, kestiremiyorum. Çaka üç buşuk yaşında, Çağan da sekizi yeni bitirdi, çok küçükler. Tepkilerinin ne olacağını tahmin etmek zor. Neleleri yadırgayacaklar? Etrafta anlamadıkları bir dilin konuşulması onları huzursuz edecek mi? Kızıp eve gidelim diye tutturacaklar mı? Alışmadıkları bir şehirde dolaşmak onları sinirlendirecek mi? Sevdikleri yiyecekleri özleyecekler mi? Yemek beğenmeyip açlıktan ölecekler mi? Çocukların doğal bir içgüdüğü var, her duruma yetişkinlerden çok daha kolay uyum sağlayabiliyorlar. Kendilerine göre bir sistem geliştirebileceklerini düşünüyorum.

Çocukların ilk yurtdışı seyahatlerinde edinecekleri intiba önümüzde uzanmasını istediğim bir süreci belirleyecek. Bu yüzden önceki alışkanlıklarımınla kendimi turistik bir gezinin vaat ettiklerine kaptırmadan önceliğim çocuklara seyahat etme fikrini sevdirmek olmalı. Kendilerini gezinin bir parçası hissederler ve anne babanın yanında bir paket gibi sürüklenmezlerse bu seyahat onlarda iz bırakır, aksi takdirde akıllarında sadece sonsuz bir sıkıntı kalır. Çocuk olduklarını, ilgi sürelerinin kısa ve değişken olduğunu unutmamak için püf noktası. Gezi planını sıkılmayacakları, kendilerine göre bir şeyler keşfedebilecekleri şekilde hazırladım. Onları eğlendirmeye ve gördüklerini anlamaya karşı heveslendirmeye çalışacağım.

İlk yurtdışı gezisi için Amsterdam'ı seçtim, kanalların avantaj yaratacağını düşündüm. Dolaşırken yorulur veya sıkılırlarsa hemen bir gezi teknesine binebiliriz. Tekneler cazip gelebilir ve aynı zamanda yorgunluklarını unutturabilir. Daha önce eşimle Amsterdam'ı görmüş olmamız da bize kolaylık sağlayacak. İki günlük kısa ziyaretimiz elbette şehri doyasıya tanımaya yeterli değildi hatta Brüksel'den karayoluyla geldiğimizden havaalanını dahi bilmiyoruz. Yine de hiç tanımadığımız bir şehirle yüzleşmekten daha iyi. Yol arama endişesi taşımadan gezebilir, bir şeyleri kaçıyorum duygusuna kapılmadan çocuklarla ilgilenebiliriz.

Çaka'nın düzene uymayı seven, sakın bir yapısı var. Her zaman